

Saksbehandler: Anita Solheim

Vår dato:
26.09.2013
Deres dato:
03.05.2013Vår referanse:
2013/53
Deres referanse:
2012/8309-
5/49943/2013
EMNE A50Fylkesmennene
Fylkeskommunene

Utdanningsdirektoratets brev av 15. april 2013 - Lærlinger som stryker på første og annen gangs fag- og svenneprøve

Den 15. april 2013 (vår referanse 2013/53) sendte Utdanningsdirektoratet ut et brev til alle fylkeskommunene og fylkesmennene som omhandlet lærlinger som stryker på første og annen gangs fag- og svenneprøve, og muligheten for å avlegge tredje gangs prøve som privatist. **Dette brevet trekkes nå tilbake for den delen som gjelder fagprøve for tredje gang som privatist. Det betyr at det ikke er en privatistordning i fag- og yrkesopplæringen.**

Bakgrunnen for brevet av 15. april 2013 var at direktoratet ved behandling av søknader om dispensasjon fra tidsfristen for å avlegge fag- og svenneprøve etter Reform 94 oppdaget et behov for klargjøring av regelverket for lærlinger som hadde strøket på fag- og svenneprøven ved både første og andre forsøk, og deres rett til å gå opp til en ytterligere prøve. Direktoratet tolket reglene i forskriften dithen at lærlinger som hadde strøket på første og annen gangs fag- og svenneprøve kunne melde seg opp som privatister i faget. I brevet fremkommer det blant annet;

«Dersom en lærling stryker på annen gangs fag - /svenneprøve, kan hun eller han melde seg opp som privatist til fag -/svenneprøven. Dette følger av forskrift til opplæringsloven § 3-10, hvor privatister er definert som personer som melder seg til eksamen uten å være «elev eller lærling i faget». Fag-/svenneprøven er å regne som en eksamen, jf. § 3-25 og informasjon gitt i rundskriv Udir-1-2010 side 45.»

I etterkant av dette brevet, har vi fått en del reaksjoner på blant annet innføring av privatistbegrepet i fag- og yrkesopplæringen. Det har også vært en del reaksjoner på at fag- og svenneprøven vanskelig kan sammenlignes med en eksamen i skole, herunder om regelverket for eksamen i skole uten videre er overførbart på fag- og svenneprøven. Videre er det flere som har pekt på de store kostnadene som er forbundet med gjennomføring av en fag- og svenneprøve. Dersom disse kostnadene blir pålagt den enkelte privatist, blir spørsmålet om hvor reell denne privatistordningen er.

I lys av henvendelsene vi fikk, arrangerte vi etter ønske fra en fylkeskommune et møte rett før sommeren med noen fylkeskommuner. Der fikk vi innspill som blant annet førte til at vi nå trekker tilbake brevet for den delen som gjelder fagprøve for tredje gang som privatist. I møte ble det pekt på at vi har ordninger innenfor regelverket i dag som kan avhjelpe disse situasjonene. Gjennom godskrivingsreglene vil lærlingene det her er snakk om kunne få godskrevet opplæring og praksis inntil 4 år. Det finnes i dag to ordninger her, lærlingeordningen og praksiskandidatordningen. Dersom en lærling har strøket to ganger til fag- og svenneprøven er han/hun i realiteten henvist til praksiskandidatordningen. Det er et krav til alle praksiskandidater at de må ta en teorieksamen på Vg3-nivå. Samtlige av fylkeskommunene som var representert i møte mente at det var urimelig at en lærling som har vært i et opplæringsløp frem til fag- og svenneprøven, ble møtt med dette teorikravet som praksiskandidat. Etter innspill fra fylkeskommunene, vil vi i vårt videre arbeid vurdere om det vil være hensiktsmessig, å endre forskriften på dette punkt, for denne gruppen av lærlinger.

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no Org.nr.: NO 970 018 131	IBAN: NO8876940510879 BIC/SWIFT DNBANOKK

Det har også vært et spørsmål om det gjelder noen frist for å melde seg opp til annen gangs fagprøve. Dette er en rettighet lærlingene har etter forskrift til opplæringsloven. Per i dag er det ingen bestemmelser i regelverket som sier noe om en frist. Vi vil i det videre arbeidet også se på dette spørsmålet, og om det er behov for endringer her.

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Anita Solheim
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent